

शिक्षणाधिकारी (माध्य)

उपशिक्षणाधिकारी (माध्य)

अधिक्षक (राप)

सहाय्यक प्रशासन अधिकारी

कनिष्ठ
लेखाधिकारी

कमवि शाखा

आस्थापना शाखा (जि.प.)

लेखा शाखा

विज्ञान शाखा

शि
क्षण
-1

आस्थापना शाखा-2 (राज्य
शासकीय)

शि
क्षण
-2

आस्थापना शाखा-3 (खाजगी
शाळा)

शि
क्षण
-3

तक्रार शाखा

माहिती अधिकार शाखा

योजना शाखा

आवक/जावक शाखा

**शिक्षण विभाग (माध्यमिक) जिल्हा परीषद यवतमाळ या कार्यालयामार्फत
राबविण्यात येणा-या योजनांची सविस्तर माहिती.**

1) इयत्ता ११ वी १२ वी मध्ये मुलींना मोफत शिक्षण:-

शासन निर्णय शिक्षण व सेवायोजन विभाग क्रमांक एफईडी-१९८३/१५६७२/सशि-५ दि.२४ ऑगस्ट,१९८३ अन्वये राज्यातील शासनमान्य अनुदानित माध्यामिक शाळांतील मुलींना इयत्ता ५ वी १० पी पर्यंतचे शिक्षण मोफत करण्याचा निर्णय जाहिर केला. त्यानंतर पुन्हा शासनाने राज्यातील सर्वच मुलींना मोफत शिक्षण देण्याच्या हेतुने ६ फेब्रुवारी १९८७ पासून १ ली ते १२ वी पर्यंतचे शिक्षण सर्वच मोफत केलेले आहे. या योजनेचा समावेश १ ली ते १० वी पर्यंत सर्वांना मोफत शिक्षण या योजनेत १९९६-९७ पासून झाला आहे. त्यामुळे सद्यास्थितीत इयत्ता ११ वी १२ वी या दोन इयत्तातील फक्त मुलींचा समावेश या योजनेत होती मागील तीन वर्षात खालीलप्रमाणे विद्यार्थ्यांना लाभ देण्यात आला.

वर्ष	विद्यार्थी संख्या	अदा केलेली तरतुद
२०११-१२	१७१०	१३६०००/-
२०१२-१३	१७०८	११७७३६/-
२०१३-१४	२१९९	१४२३२८/-
२०१४-१५	२०६६	१३९०००/-
२०१५-१६	१९७६	१३७०००/-
२०१६-१७	१९५६	१३८९४८/-

२) माध्यमिक शाळेतील मुलींना राष्ट्रीय योजनेतून प्रोस्ताहनपर भत्ता:-

1.सन २००९-१० पासून राज्यातील इयत्ता ९ वी मध्ये शिकत असलेल्या मुलींना या योजनेतर्गत रु. ३०००/- प्रोस्ताहनपर भत्ता देण्यात येतो.

२. माध्यमिक स्तरावर मुलींची गळती टाळण्यासाठी अनुसूचित जाती/जमाती संवर्गातील मुली वयाच्या १८ वर्षापर्यंत शिक्षण व्यवस्थेत टीकण्यासाठी

मागील तीन वर्षात खालीलप्रमाणे विद्यार्थ्यांना लाभ देण्यात आला.

वर्ष	विद्यार्थी संख्या	लाभार्थ्यांचे प्रस्ताव
२०११-१२	२२७९	संचालनालयास सादर केले आहे.
२०१२-१३	१९६१	
२०१३-१४	१२६४	
२०१४-१५	१७३३	
२०१५-१६	२४६७	
2016-17	2259	

३) राष्ट्रीय आर्थिक दुर्बल घटक शिष्यवृत्ती योजना (N.M.M.S)

राष्ट्रीय आर्थिक दुर्बल घटक शिष्यवृत्ती योजना केंद्र पुरस्कृत असुन इयत्ता ८ वी मध्ये शिकत असलेल्या विद्यार्थ्यांची परीक्षा घेवून राज्यस्तरीय परीक्षेतून जिल्हा निहाय तयार केलेल्या गुणवत्त यादीतून राज्याला ठरवून दिलेल्या कोटयानुसार जिल्हानिहाय निवडलेल्या उमेदवारांची निवड यादी महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परीषद पुणे यांच्या मार्फत केली जाते. व अशा निवड केलेल्या विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती मंजूर केली जाते. सदर योजना सन २००७-२००८ या वर्षापासुन सुरु करण्यात आली आहे. मागील तीन वर्षात खालीलप्रमाणे विद्यार्थ्यांचे ऑनलाईन अर्ज भरण्यात आले आहे.

वर्ष	पात्र विद्यार्थी संख्या	ऑनलाईन अर्ज भरलेल्या विद्यार्थ्यांची संख्या
२००९-१०	३११	३११
२०१०-११	३४३	३४३
२०११-१२	३३६	३३६
२०१३-१४	३३०	३३०
२०१४-१५	२३९	२३९
२०१५-१६	२७७	२७७
2016-17	263	

४) अल्पसंख्यांक समाजातील विद्यार्थ्यांसाठी मॅट्रीकपूर्व शिष्यवृत्ती योजना :-

अल्पसंख्यांकांच्या कल्याणासाठी मा.प्रधानमंत्री यांनी १५ कलमी कार्यक्रमा अंतर्गत अल्पसंख्यांक समाजातील इयत्ता १ ली ते १० वी च्या सर्व शासकीय निमशासकीय खाजगी शाळांमधुन शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी मॅट्रीकपूर्व शिष्यवृत्ती योजना केंद्र शासनाने सुरु केली आहे. यामध्ये केंद्र हिस्सा ७५ टक्के व राज्य हिस्सा २५ टक्के शासन निर्णय दि. २३ जुलै २००८ नुसार इयत्ता १ ते १२ वी पर्यंतच्या अल्पसंख्यांक समाजातील विद्यार्थ्यांसाठी सन २००८-२००९ पासुन सदरची योजना नव्याने राज्यात सुरु करण्यात आलेली आहे. अल्पसंख्यांक समाजामध्ये केंद्र शासनाने मुस्लीम, ख्रिश्चन शिख बौध्द व पारशी या धर्मांचा समावेश केलेला आहे. सन २०१०-११ पासुन ही योजना ऑनलाईन झालेली असल्यामुळे सदर शिष्यवृत्ती शासन स्तरावरून विद्यार्थ्यांचे बँक खात्यात जमा करण्यात येत आहे.

सदर शिष्यवृत्तीची माहिती शाळास्तरावर होण्यासाठी संचालनामार्फत वेळोवेळी बैठकीचे आयोजन करण्यात येते . तसेच स्थानिक वृत्तपत्रामधुन (मराठी, उर्दू इंग्रजी) जाहिरातीद्वारे शिष्यवृत्तीची माहिती देण्यात येते.

शिष्यवृत्तीधारक विद्यार्थ्यांच्या खात्यामध्ये बँक ऑफ महाराष्ट्र यांचे मार्फत सदर शिष्यवृत्तीचे वितरण करण्यात येते त्यासाठी शिष्यवृत्ती धारक विद्यार्थ्यांना रु. १० या नाममात्रे रकमेत खाते उघडण्यात येते. ज्या ठिकाणी बँक ऑफ महाराष्ट्र यांची शाखा नसेल त्याठिकाणी इतर राष्ट्रीयकृत बँकेत खाते उघडण्याची परवानगी देण्यात आलेली आहे. सदरची शिष्यवृत्ती विद्यार्थ्यांचे खात्यावर E प्रधानाद्वारे अदा करण्यात येते. सन २०१२-१३ पासुन सदरची योजना ऑनलाईन पध्दतीने राबविण्याचे प्रस्तावित आहे.

५) ग्रामीण भागातील हुशार आणि पात्र विद्यार्थ्यांसाठी शिष्यवृत्त्या-होतकरु विद्यार्थ्यांना राज्य शासनाची खुली गुणवत्ता शिष्यवृत्ती :-

ग्रामीण भागातील हुशार आणि पात्र विद्यार्थ्यांनादिनांक ४डिसेंबर १९५९ व दि.२६एपिल १९८३ च्या आदेशाप्रमाणे शिष्यवृत्ती स्पर्धा परीक्षेच्या निकालावरून या शिष्यवृत्तयादिल्या जातात. शासन निर्णय दिनांक २.८.१९९५ अन्वये सदर शिष्यवृत्ती संचात व दरात १९९५-१९९६ या वर्षापासुन खालीलप्रमाणे सुधारणा करण्यात आली आहे. बृहमुबई वगळून राज्यातील प्रत्येक जिल्यासाठी अ) वरीष्ठ प्राथमीक ब) माध्यमीक

क) उच्च माध्यमीक या प्रत्येक शैक्षणिक स्तरावर ३ संचाऐवजी १० संच मंजुर करण्यात आले आहे. शिष्यवृत्त्यांचे सध्याचे सुधारीत दर व मंजुर संच खालीलप्रमाणे आहेत. अशैक्षणिक वर्षात १० महिन्यासाठी शिष्यवृत्ती देण्यात येते. सन २०१०-११ पासून ही योजना ऑनलाईन झालेली असल्यामुळे सदर शिष्यवृत्ती शासन स्तरावरून बँक खात्यात जमा करण्यात येत आहे.

६) टंचाईग्रस्त भागातील १० वी १२ वी चे विद्यार्थ्यांना परीक्षा फी माफी/प्रतिपुर्ती :-

शासन निर्णय क्रमांक एमईडी/१५९२/१२०२/(११३२)/सशी-५दिनांक १८.१०.१९९३ अन्वये महाराष्ट्र राज्य माध्यमीक व उच्च माध्यमीक शिक्षण मंडळाने विहित केलेल्या दराने संबधीतांना परीक्षा फी ची प्रतिपुर्ती करण्यात येते. या योजनेतर्गत शासनाने अवर्षन व टंचाई जिल्ह्यात घोषित केल्यास १० वी आणि १२ वी चे विद्यार्थ्यांना बोर्डाची परीक्षा फी माफ करण्यात येते. सन २०१५-१६ जिल्ह्यात शासनाने टंचाई घोषित केलेली आहे. अनुदान व यादया प्राप्त होताचा त्याप्रमाणे कार्यवाही करण्यात येईल.

वर्ष	विद्यार्थी संख्या	अदा केलेली तरतुद
२०१३-१४	१९४१	४५००१५
२०१४-१५	१४२८	४७१६००
२०१५-१६	११७००	३४३९०००
2016-17	7968	1655725

7) आर्थिकदृष्ट्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना राज्य शासनाची खुली गुणवत्ता शिष्यवृत्ती :-

आर्थिकदृष्ट्या मागासवर्गातील हुशार मुले/मुली जे माध्यमिक शालांत परीक्षेत पहील्याच वेळी शेकडा ५० टक्के गुण मिळवून उत्तीर्ण झाले आहेत. अशांना पुढील उच्च शिक्षणापासून वंचित राहु नये म्हणुन शालेय शिक्षण क्रीडा विभाग शासन निर्णय क्रमांक एससीएच/८५/९५/मशी-८, दि.१५.१०.९६ च्या निर्णयान्वये ३२०० शिष्यवृत्त्या मंजुर केल्या आहेत. ही शिष्यवृत्ती फक्त कनिष्ठ महाविद्यालयीन स्तरासाठी उपलब्ध आहे. सन ९८-९९ पासून शिष्यवृत्तीची विभागणी खालीलप्रमाणे करण्यात आली आहे.

अ.क्र	इयत्ता ११ वी १२	मंजुर संच	दर
१	विज्ञान शाखा	२०००/-	1.वस्तीगृहात न राहणाऱ्या मुलांसाठी रु.८०/- द.म.मुलींसाठी रु.१००/- द.म.२.वस्तीगृहात न राहणाऱ्या मुलांसाठी रु. १४०/- व मुलींसाठी रु.१६०/- द.म.दहा महिन्यासाठी फक्त.
२	वाणीज्य शाखा	८००	
३	कला शाखा	४००	

इयत्ता ११ वी मध्ये ५० टक्के गुण मीळवून पहील्याच वेळी उत्तीर्ण झालेल्या विद्यार्थ्यांना हि शिष्यवृत्ती १२ वी पर्यंत चालू राहते. मागील तीन वर्षात खालीलप्रमाणे विद्यार्थ्यांना लाभ देण्यात आलेला आहे

वर्ष	विद्यार्थी संख्या	अदा केलेली तरतुद
२०११-१२	८२	७५८००/-
२०१२-१३	११५	९७३४०/-
२०१३-१४	४४८	१०१५६०/-
२०१४-१५	७८	६८८००/-
२०१५-१६	२८	२५४००/-
2016-17	23	22200/-

८) प्राथमिक शिक्षकांच्या मुलांना मोफत शिक्षण:-

राज्यातील शासकीय मान्य खाजगी संस्था, स्थानीक स्वराज्य संस्था या मधील प्राथमिक शिक्षकांच्या मुलांना, मुलींना, माफीची सवलत शा.नि.क्र.पीआरई/७०६७/एफ,दि.१८.६.१६६८ अन्वये देण्यात येते. शा.नि.क्र.पीआरई/७०८१/१५५५४७/(१२११) जीईन -५,दि.२५.३.१९८१ पासून माध्यमिक शाळांना जोडल्या गेलेल्या ई.५ वी ७ वी च्या वर्गाना शिकविणा-या एस.एस.सी.डी.एड अथवा तत्सम परीक्षा उतीर्ण झालेल्या शिक्षकांच्या पाल्यांना पदव्यतर स्तरापर्यंत मोफत शिक्षण जाहीर झाले. शानि.क्र.एफईडी-१०९६/२१८६/९६(२७०/९८) मशी-८,दि.३.२.१९९९ अनुसार विना अनुदानित शिक्षण संस्थेतील वैद्यकीय, अभियांत्रिकी व इतर व्यवसायिक अभ्यासक्रमाची पदवी प्राप्त करण्यासाठी (मुक्त जागी) प्रवेशमिळालेल्या तसेच विना अनुदानित संस्थेमधील इतर मान्यताप्राप्त सर्वसाधारण अभ्यासक्रमासाठी ज्याकरीता प्रमाणीत दराने फी आकारली जाते. मागील तीन वर्षात खालीलप्रमाणे लाभार्थ्यांना लाभ देण्यात आला.

वर्ष	विद्यार्थी संख्या	अदा केलेली तरतुद
२०११-१२	२०१	२१४०००/-
२०१२-१३	१९८	२२४४३७/-
२०१३-१४	१६१	१७६०००/-
२०१४-१५	१७०	१३७०००/-
२०१५-१६	१६८	१६३०००/-
2016-17	134	84429/-

९) माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शाळा तसेच अध्यापक विद्यालयातील अध्यापकांच्या अध्यापकेतर कर्मचा-यांचे पाल्यांना पदव्यतर स्तरापर्यंत मोफत शिक्षण :-

शासन निर्णय शालेय शिक्षण विभाग क्रमांक:एफईडी/१०९५/५४७८२/(१७७९/९५)सशी-५ दि.१९.८.१९९५ अन्वये १९९५-९६ या शैक्षणिक वर्षापासून राज्यातील अनुदानित अशासकीय माध्यमिक व उच्च माध्यमिक स्तरावरील शाळा अध्यापक विद्यालयातील शिक्षक/शिक्षकेतर कर्मचा-यांचे पाल्यांना सर्व स्तरावर मोफत

शिक्षण देण्याची योजना कार्यन्वीत करण्यात आली आहे. या योजनेखाली शिक्षण शुल्क प्रयोगशाळा शुल्क व परीक्षा शुल्क यांची प्रतीपूर्ती करण्यात येते. इ.१० वी पर्यंत सर्वांना निशुल्क शिक्षण देण्याची योजना कार्यन्वीत असल्याने या योजनेचा लाभ उच्च माध्यमिक स्तर व तत्सम अभ्यासक्रमाखालील अनुदानित इतर लाभार्थी तसेच पदवी/पदव्यतर स्तरावरील उच्च शिक्षण घेणारे विद्यार्थी/विद्यार्थीना देण्यात येतो. मागील तीन वर्षात खालीलप्रमाणे लाभार्थ्यांना लाभ देण्यात आला.

वर्ष	विद्यार्थी संख्या	अदा केलेली तरतुद
२०११-१२	१९५	२३२०००/-
२०१२-१३	३११	२३४४६४/-
२०१३-१४	१४९	१७८०००/-
२०१४-१५	१३४	१७६०००/-
२०१५-१६	१४०	१८०००/-
2016-17	131	144230/-

१०) स्वातंत्र्य सैनिकांच्या पाल्यांना शैक्षणिक सवलती:-

शासन निर्णय क्र.एमआयएस/१४६५-एच, दि.२३ नोव्हेंबर१९६५ पासून ही योजना अमंलात आणली तसेच शिक्षण व सेवायोजना विभाग शासन निर्णय क्र.एफएफई १०८८ (५४३/८४) सशि-५५, दि.३१ डीसेंबर १९९० अन्वये गोवा मुक्ती संग्रामात भाग घेतलेल्या महाराष्ट्रातील स्वातंत्र्य सैनिकांच्या पाल्यांना १९९०-९१ शैक्षणिक वर्षापासून ही शुल्क माफी सवलतदिली जात आहे. शासन निर्णय क्र.एनडीएफ १०९४/(१६६८/९४)सशी-५,दि.१३ सप्टेंबर १९९४*९५ पासून शिष्यवृत्ती व पुस्तक अनुदानाच्या दरात वाढ केली आहे. मागील तीन वर्षात खालीलप्रमाणे लाभार्थ्यांना लाभ देण्यात आला.

वर्ष	विद्यार्थी संख्या	अदा केलेली तरतुद
२०११-१२	८	१४५०/-
२०१२-१३	९	१३५०/-
२०१३-१४	३	३९९/-
२०१४-१५	४	७४३/-
२०१५-१६	५	९६१/-
2016-17	-	-

११) मा.पंतप्रधान व मा.मुख्यमंत्री यांनी घोषित केलेले विशेष पॅकेज अंमलबजावणी विदर्भातील शेतक-यांच्या आत्महत्या रोखण्यासाठी करावयाच्या उपाययोजनातर्गत द्यावयाच्या शैक्षणिक सवलती.

शासन निर्णय क्र.एफईडी-२००९(०६/०९)/केपुयादि.२७ फेब्रुवारी २००९ अन्वये पश्चिम विदर्भातील अमरावती,अकोलायवतमाळ बुलडाणा, वाशिम व वर्धा या सहा जिल्हयातील अत्यंत अडचणीत असलेल्या शेतक-यांच्या ४३४२९१ कुटुंबातील सर्व विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक सवलत देण्यासाठी खालील सर्व बाबीस प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे.

- 1) वरील जिल्हयातील अत्यंत अडचणीत असलेल्या ४३४२९१ कुटुंबातील इयत्ता १ ते १० वी पर्यंत शिक्षण घेत असलेल्या सर्व विद्यार्थ्यांना शासकीय दरानुसार पावतीच्या आधारे संपुर्ण प्रवेश व शैक्षणिक परतावा अदा करणे.
- 2) सदर कुटुंबातील इयत्ता १० वी १२ वी शालांत परीक्षेस बसणा-या सर्व विद्यार्थ्यांस शासकीय दरानुसार संपुर्ण परीक्षा शुल्क माफ करण्यात यावे.
- 3) तसेच प्रस्तुत कुटुंबातील शिक्षण घेत असलेल्या प्रत्येक विद्यार्थ्यांस व्हया,पुस्तके व इतर कीरकोळ खारपाटीकिमान रु. ५००/- वार्षिक अनुदान शैक्षणिक सत्राच्या संबंधीत संस्थांच्या मार्फत अदा करण्यात यावे
- 4) सदर योजना इयत्ता १ ली १० ते १२ वी च्या सर्व शासकीय/नीमशासकीय /शासकीय अनुदानीत/विनाअनुदानीत खाजगी शाळांमधुन शिक्षण घेणा-या पात्रा लाभार्थींना लागु असेल.

उपरोक्त योजनेसाठी लाभार्थींचे पुनःसर्वेक्षण व पुनःप्रमाणीकरण जिल्हाधिकाऱ्यामार्फत करण्यात येणार असुन जिल्हाधिका-यांनी प्रमाणीत केलेल्या लाभार्थींनाच या योजनेचा लाभ देण्यात येईल सदर योजनेकरीता पुढील लेखाशीर्ष उपलब्ध करुन देण्यात आले आहे. मागणी क्र.-ई-२,२२०२ सर्वसाधारण शिक्षण-८० सर्वसाधारण ८०० इतर खर्च (०२) (४९) विदर्भातील शेतक-यांच्या आत्महत्या रोखण्यासाठी शैक्षणिक सवलती,२२०२ एच १५१दत्तमत ३१ सहाय्यक अनुदाने मागील तीन वर्षात खालीलप्रमाणे लाभार्थ्यांना लाभ देण्यात आला.

वर्ष	विद्यार्थी संख्या	अदा केलेली तरतुद
२०११-१२	२५४६२	१८५७००००/-
२०१२-१३	२५५६६	१२२१८०००/-
२०१३-१४	२१०८१	१०५७६८००/-
२०१४-१५	१६४०१	९२६५०००/-

२०१५-१६	१११७७	६००१२००/-
2016-17	10378	निरंक

१२) आय.सी.टी. (INFORMATION & Communication Technology in Schools) केंद्र पुरस्कृत योजना:-

सन १९८४-८५ पासून देशात Class (computer literacy and studies in schools) ही योजना सुरु झाली. या योजनेमध्ये शाळांना फक्त संगणकाचा पुरवठा करण्यात आला होता. आठव्या पंचवर्षीक सुधारीत क्लास योजना व एज्युकेशन टेक्नॉलॉजी या दोन कार्यक्रमांतर्गत शाळांच्या संगणीकरणास गती आली.

केंद्र शासनाने आय.टी.सी ही योजना माहे डीसेंबर २००४ पासून सुरु केली आहे. राज्यात सन २००७-२००८ पासून ही योजना सुरु झाली असून पहील्या टप्प्यात २५०० माध्यमीक व उच्च माध्यमीक शाळांना (ICT) प्रयोगशाळा देण्यात आलेल्या आहेत. सन २०१३-१४ पर्यंत १२३ शाळा संगणकीय झालेल्या आहेत.

१३) आदिवासी विद्यार्थ्यांना विद्यावेतन :-

गरीबामुळे आदिवासी विद्यार्थी-विद्यार्थिनीचे शाळेत उपस्थित राहण्याचे प्रमाण कमी आहे. ते नियमित शाळेत उपस्थित राहावेत. याकरीता त्यांना मोफत गणवेश, पुस्तके पाटया इत्यादी साहित्य पुरविण्यात येत असले तरीही ते शाळेत येत नाहीत म्हणून त्या मुलांना शाळेत येण्याकरीता प्रोस्ताहन मिळावे या उद्देशाने त्यांना विद्यावेतन देण्याची योजना शासन निर्णय समाजकल्याण सांस्कृतीक कार्य विभाग क्रमांक टीएसी-१३७७/इडी-२२६०७/१२०८/(एसी)-१५/पर्यटन दिनांक ११ ऑगस्ट,१९७७ अन्वये राबविण्यात येत आहे. या योजनेद्वारे अनुसूचित जमातीच्या (इयत्ता ५ वी १०) विद्यार्थ्यांना वर्षाला रुपये सरासरी विद्यावेतन देण्यात येते.

इयत्ता	मुलांना	मुलींना
५ वी ७ वी	रुपये ४०/-	रुपये ५०
८ वी ते १० वी	रुपये ५०/-	रुपये ६०

ज्या ठिकाणी मोफत राहण्याची व जेवणाची सोय असते अशा आश्रम व निवासी शाळेतील विद्यार्थी विद्यावेतनास पात्र नाहीत मागील तीन वर्षात खालीलप्रमाणे लाभार्थ्यांना लाभ देण्यात आला आहे.

वर्ष	विद्यार्थी संख्या	अदा केलेली तरतुद
२०११-१२	३८६	१६८१००
२०१२-१३	१०४	४४०००/-
२०१३-१४	७९	३३८००/-
२०१४-१५	४	१९००/-
२०१५-१६	निरंक	निरंक
2016-17	निरंक	निरंक

14) भारत सरकारकडून अनुदानीत व प्रायोजित नवोदय विद्यालये - मडावी

1. योजनेचे नांव प्रस्तावना

भारत सरकारकडून अनुदानीत व प्रायोजित नवोदय विद्यालये राज्य शासनाकडूनमदतीने आयुक्त नवोदय विद्यालय समीती ही योजना राबवीते.

16) एन.टी.एस.(NTS) योजनेची उद्दीष्टे

इयत्ता 10 वी च्या अखेर प्रज्ञावान विद्यार्थ्यांचा शोध घेवून बुद्धीमत्ता विद्यार्थ्यांना सर्वोत्तम शिक्षण मिळणा-या दृष्टीने त्यांना आर्थिक सहाय्य करावे. या सहाय्यातना त्यांची बुद्धीमत्ता विकसीत व्हावी त्या विकसीत बुद्धीमत्तेने त्या विद्यार्थ्यांनी आपली विद्याशाखा व राष्ट्र यांची सेवा करावी ही योजनेची उद्दीष्टे आहेत.

विकेद्रीकरण पध्दती :-

राष्ट्रीय शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद नवी दिल्ली (एन.सी.ई.आर.टी) यांनी 2012-13 पासून प्रज्ञाशोध परीक्षा ई.10 वी साठी दोन स्तरावर घेण्याचे ठरवीले आहे.

राज्यस्तर प्रज्ञा शोध परीक्षा :-

महाराष्ट्र राज्यासाठी ही परीक्षा महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषद पुणे यांच्या मार्फत जिल्हयातील विविध केंद्रावर सर्वसाधारण नोव्हेंबर महिन्याच्या दुसऱ्या/तीस-या रविवारी घेण्यात येते. यावर्षी दि 6.11.2016 रोजी घेण्यात आली आहे. घेण्यात आलेल्या परीक्षेत 1549 विद्यार्थ्यांनी परीक्षा दिली आहे.

राष्ट्रीय स्तर प्रज्ञा शोध परीक्षा :-

राष्ट्रीय शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद नवी दिल्ली (NCERT) यांच्यामार्फत सदर परीक्षा मे महिन्यात घेण्यात येईल राष्ट्रीयस्तर परीक्षा महाराष्ट्रातील पुणे व मुंबई केंद्रावर घेईल राज्यस्तरीय परीक्षा यातून राष्ट्रीयस्तरासाठी निवड झालेल्या उमेदवारांनाच अंतीम परीक्षेस बसता येते.

पात्रता :-

महाराष्ट्र राज्यातील कोण-याही शासन मान्य शाळेतील इयत्ता 10 वी मध्ये शिकत असलेल्या नियमित विद्यार्थी विद्यार्थीनीस राज्यस्तर परीक्षेस बसता येते. त्यासाठी वयाची उत्तपन्नाची अगर किमान गुणांची अट नाही. तसेच कोणतीही पूर्व परीक्षा देण्यांची अट नाही.

17) इस्पायर अवार्ड योजना:-

ही योजना सन 2010-11 व 11-12 या वर्षामध्ये इन्सपायर्ड अवार्ड प्रदर्शन यवतमाळ जिल्हयामध्ये घेण्यात आलेले आहे. या प्रदर्शनातून सन 2010-11 मध्ये राष्ट्रीय पातळीवर 15 विद्यार्थ्यांची निवड करण्यात आली होती. तसेच 2012-13 मध्ये 942 विद्यार्थ्यांनी जिल्हा पातळीवर इन्सपायर्ड अवार्ड प्रदर्शनात सहभाग झालेला होता. त्या प्रदर्शनातून राज्यस्तरीय प्रदर्शनाकरीता 69 विद्यार्थ्यांचा राज्य स्तरीय प्रदर्शनामध्ये सहभाग होता व त्यामधुन विद्यार्थ्यांचा राष्ट्रीय पातळीवर निवड करण्यात होती. ही योजना वर्ग 6 ते 10 मधील शिकत असणा-या एका शाळेतून एका विद्यार्थ्यांचा 5000/-रु.प्रमाणे धनादेश केंद्र शासनामार्फत विद्यार्थ्यांचे नावाने दिल्या जातो या 5000/- रु. रकमेतून विद्यार्थ्यांकडुन उत्कृष्ठ विज्ञान प्रतीकृती तयार करिता व राज्य स्तर व जिल्हा स्तर पर्यंत जाणे-येणे त्या रकमेत समावीष्ट आहे. मागील तीन वर्षात खालीलप्रमाणे विद्यार्थ्यांचा सहभाग आहे.

वर्ष	जिल्हास्तरीय सहभाग	राज्यस्तरीय सहभाग	राष्ट्रीय स्तरीय सहभाग
2010-11	1287	97	15
2011-12	202	15	01
2012-13	942	69	05
2013-14	304	00	000
2014-15	153	00	00
2016-17	155	12	02

18) आम आदमी वीमा योजना :-

या योजनेतर्गत 1 हेक्टर ओलीतकिंवा 2 एकर कोरडवाहु शेती तसेच licid आए दोन अपत्य आहेत. अशा लाभार्थ्यांच्या पाल्यास 9 वी 12 वी पर्यंत lic कडून शिष्यवृत्ती देण्यात येते. सदर विद्यार्थ्यांस महाई संग्राम केंद्राकडून ऑनलाईन स्वखर्चाने अर्ज भरावा लागतो. त्यासाठी गावातील तलाठी यांचेशी संपर्क साधणे आवश्यक आहे. तसेच संबंधीत शाळेचे मुख्याध्यापक सुध्दा मदत करतील

19) मानव विकास कार्यक्रम 2016-17 :-

- 1) मोठ्या गांवातील माध्यमीक शाळात अभ्यासीका सुरु करण्यासाठी सोलर लाईट व फर्नीचर/ पुस्तके पुविणे :- या योजने अंतर्गत सन 2016-2017 मध्ये यवतमाळजिल्हातील 9 तालुक्यामध्ये घाटंजी, झरी पांढरकवडा कळंब मारेगाव आर्णी पुसद उमरखेड महागाव येथे 203 अभ्यासीका असून अभ्यासीकेचा 11878विध्यार्थीनी लाभ घेतला आहे गटशिक्षणाधिकारी यांच्याकडून देयक प्राप्त होताच सदर देयक मंजूर करण्यात येईल.
- 2) ग्रामीण भागातील सर्वच मुलीना 8 वी ते 12 वी पर्यंत शिक्षण घेणे शक्य व्हावे. याकरीता गांव ते शाळा या दरम्यान वाहतुकीचे सुवीधा उपलब्ध करून देणे:- या योजने अंतर्गत 9 तालुक्यासाठी प्रती तालुका 7 बस प्रमाणे 63 बसेस असून 7823विध्यार्थीनीना सन 2016-2017 मध्ये यांचा लाभ घेतला आहे.
- 3) तालुक्याच्या ठीकाणी बालभवन-विज्ञान केंद्र स्थापन करणे :- या योजने अंतर्गत यवतमाळजिल्हातील 9 तालुक्यामध्ये प्रत्येकी एक बालभवनविज्ञान केंद्र स्थापन करण्यात आले आहे.बालभवन वीज्ञान केंद्रास सन 2016-2017 मध्ये 5898विध्यार्थीनी भेटीदिल्या आहेत.
- 4) इयाती 8 वी ते 12 वी पर्यंत शिक्षण घेत असलेल्या व शाळेपासून 5कि मी अंतरावर राहणा-या गरजू मुलीना सायकलीचे वाटप करणे:- या योजने अंतर्गत सन 2016-2017 मध्ये 4035 मुलीना सायकलीचे उदीष्टे होते. त्यापैकी 4028 मुलीना सायकलीचे वाटप करण्यात आले.

शिक्षण अधिकारी (माध्य.)
जिल्हा परीषद यवतमाळ